

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petiti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah b. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 130.

V Ljubljani, v soboto 11. junija 1887.

Letnik XV.

Pastirski list premil. knezoškofa Ljubljanskega

o petdesetletnici papeža Leona XIII.

Na sv. Silvestra dan t. l. praznoval bo katoliški svet veliko in redko svečanost: namreč zlato mašo našega sv. očeta, papeža Leona XIII.

Vseposod pripravljajo se verniki, da bodo to svečanost kolikor mogoče slovesno in vredno praznovali. Spodobí se za to, da se jim tudi mi pridružimo.

Če vam pa dragi moji, o tej priliki sledeče pokladam na srečo, ne dvomim nad vašo ljubeznijo do sv. očeta; pa tudi ne mislim, kakor da bi trebalo vas spodbujati, ne zaostati za vašimi brati po veri, ki stanujejo drugod po širnem svetu. Saj ste pokazali že pred dvema letoma, ko sem kot vaš novoposvečeni škof romal v Rim, kako veselo radodarni in otroško vdani da ste do sv. očeta. Le pokazal bi vam rad, s kakošnimi mislimi in čutili se pripravljamo na praznik sv. očeta in kako naj se ga tudi mi vdeležimo.

Zgodi naj se to pred vsem v luči sv. vere. Zares, dragi moji! Kaj so nam sv. oče po previdnosti božji? Oni so nam zaščitnik in varuh sv. vere! varuh toraj največje, najimenitnejše in najpotrebnejše dobrote, ki so jo kdaj dosegli ljudje in jo bo prav zato Gospod od njih zopet nazaj tirjal. Zakaj ne jaz, in tudi ne kak drugi človek, ampak Bog sam, negoljufiva resnica, pravi: „Brez vere ni mogoče Bogu dopasti.“ (Hebr. 11. 6.)

Kristus, kakor veste, ni prišel na svet le za en čas, ali za eno ljudstvo; ampak vsa ljudstva vseh časov naj se v njem pa tudi edino le v njem večno izveličajo. „V nikomur drugem ni izveličanja“ (Act. 4. 12), pravi sv. pismo, ampak Kristus je „pot, resnica in življenje“, in nikdo ne pride k Očetu, razun po njem. (Joan. 14. 6.) Kaj pa je storil Kristus, v katerem edino se moremo izveličati, da se nadaljuje na svetu njegovo izveličansko delo?

Postavil je posebno, pristno, polnoverno in v njegovem imenu delujočo družbo — učečo cerkev

— svoje apostole in škofe, njih naslednike. „Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Pojte toraj in učite vse narode, in kršćujte jih v imenu Očeta, in Sina, in sv. Duha. Učite jih spolnovati vse, kar koli sem vam zapovedal.“ (Matth. 28. 18. 19. 20.) In tem oznanovalec svoje vere ni dejal, ravnat se po negotovih, spreminjajočih se, mnenjih človeškega raziskavanja in znanja, ktero morda že danes zavrže, kar je še včeraj za gotovo trdilo, ampak da morejo svoj nauk kot gotovo potrjevati in dokazovati, postavil jih je na Petra, t. j. na skalo. „Ti si Peter (skala), in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklena vrata je ne bodo zmagala.“ (Matth. 16. 18.)

S tem nam je pokazal Kristus z ene strani, da zahteva od nas z vso resnobo, da moramo verovati; verovati pa ne, karkoli si bodi, ampak kar nas on uči, in spolnovati, kar nam on zapoveduje; (Matth. 28. 20.); z druge strani pa nam kaže, kako velika je njegova modrost in ljubezen do nas. Le glejte! Ni nam treba z velikim trudom — in vendar brez gotovosti in varnosti, da bomo to, kar iščemo, res tudi našli — raziskavati, komu in kaj naj verujemo, kaj naj spolnujemo, da hodimo po pravem in gotovem potu proti večnemu izveličanju; popolno zadostuje, da vémo, kje je Peter? t. j. kaj uči in kaj ukazuje naslednik sv. Petra, rimski papež? Če to vémo, smo si svesti: v pravi cerkvi Jezusa Kristusa smo. Ker je namreč Jezus Kristus pozidal svojo cerkev na Petra, in ker nobeno poslopje ne more v zraku viseti, ampak se mora vzdigati na svojem temelji, je očito: — da govorim z besedami sv. Ambroža (S. Ambros. in Ps. 40. n. 30.) — „kjer je Peter (t. j. nerazrušljiv temelj), tam je (tudi na tem temelji pozidano, za vse veke namenjeno, poslopje, t. j.) — cerkev; kjer pa je cerkev, tam ni smrti, ampak večno življenje.“ Tako so nam sv. oče kot naslednik sv. Petra zares zaščitnik in varuh sv. vere.

S takimi čutili toraj in s takim prepričanjem moramo praznovati zlato mašo našega sv. očeta; s prepričanjem namreč, da so nam od Boga postavljeni, vsegdar polnoverni in zanesljivi kažipot k pravi

sveti veri. Zato pa moramo imeti tudi resno in dolčno voljo, spolnovati vse njih nauke in vse njih ukaze z nepremagljivo zvestobo in odločnostjo. Kristijan ne sme biti do sv. očeta vnemaren in mrzel; sv. oče mu ne smejo biti tujec. Sv. vera, ktero oni oznanjujejo, pot življenja, ktero oni kažejo, mora biti vsakteremu priljubljena, draga in sveta kot lastna duša, kot lastno dušno izveličanje. Kajti kakor je imenitna in potrebna sv. vera, tako imeniten in potreben je tudi oni, kateri naj po božji naredbi sveto vero nepopačeno hrani ter jo nam oznanja. Ta pa so: sveti oče!

Zlato mašo svetega očeta moramo dalje praznovati s čutili otroške ljubezni in vdanosti. Spemnimo se na oni trenotek, ko je izročil Jezus Kristus sv. Petru višepastirsko službo nad sv. cerkvijo. „Simon, sin Janezov, ali me ljubiš bolj kakor ti le?“ tako je vprašal Gospod sv. Petra; in vprašal ga je drugič in tretjič: „Simon, sin Janezov, ali me ljubiš?“ In še le potem, ko mu je sv. Peter na vsakratno vprašanje odgovoril: „Da, Gospod, ti veš, da te ljubim“; ko mu je odgovoril zlasti na tretje vprašanje osupnjen in nezaupajoč lastnim močem: „Gospod, ti veš vse; ti veš tudi, da te ljubim“, še le potem mu je izročil Kristus, in sicer z ozirom na prvo in drugo vprašanje z besedami: „Pasi moja jagnjeta“, z ozirom na zadnje vprašanje pa z besedami: „Pasi moje ovce“, najvišjo pastirsko službo nad vsemi verniki in nad vsemi pastirji vernikov. (Joan. 21. 15—17.) Zakaj pač vpraša Kristus večkrat in tako sreč pretresujoč: ali me ljubiš, in sicer bolj, kakor ti le? Ali mar niso bili tudi ti poklicani v apostolsko službo? Zato tako vpraša, ker zahteva najvišja pastirska služba nad vso cerkvijo vsak čas tudi prav posebno ljubezen in vdanost do Jezusa Kristusa.

Sv. cerkev tu na zemlji živi namreč pogostokrat življenje nadlog in preganjanj; življenje bridkega trpljenja. To vedoč izrekel je božji Izveličar: „Ker so mene preganjali, bodo tudi Vas preganjali.“ (Joan. 15. 20.) Prav res! Mislimo nazaj na čase apostolov, ali glejmo le, kako se godi sv. cerkvi v današnjih dneh, prepričamo se lahko bolj ali manj iz vsacega lista cerkvene zgodovine, kako resnične

LISTEK.

Sprava.

II.

V kotu prostorne sobe stoji postelja; na njej leži bolnik. Mladenič je v kakih dvajsetih letih, lepega obraza. Krog čela ima ovit rudeč robec; medlo oko upira na duhovnika, ki na pregrnjeni mizi odloži Najsvetejše. Z lic mu je zginila vsa mladeniška živost; skoraj voščena blodost mu pokriva obraz. Težko sope, in ko ga duhovnik povpraša, kako mu je, tiho zašepetá: „Oj slabo, jako slabo; glava me peče, da mi jo hoče raznesti. Bog se me usmili!“

Spoved je končana. Ko se domači zopet povrnejo v sobo, bere se na bolnikovem obrazu vdanost in mir; goreče prejme sv. popotnico.

„Gospod kaplan, še nekaj“, prične s tihim glasom, „jaz sem zdaj pripravljen in vpokojen; samo pohujšanje, ki sem ga delal, to me skrbi. Oj, da bi imel vse svoje tovariše, vse, s kterimi smo

kdaj delali greh, tu pri sebi, pri postelji, toliko in toliko bi jim imel povedati. To bi jim pridigoval, oj, ne veste, koliko sem se izučil teh par dni, kar tako-le ležim in trpim, kakor sem zaslužil. Vi jim povejte, prosim Vas, prisrčno Vas prosim, vsem povejte, kako se kesam zdaj, ko je že prepozno. Povejte jim, kako hudo peče človeka na smrtni postelji — mati zaihtijo pri teh besedah na ves glas; on pa bolestno vzdihne in nadaljuje: „da, na smrtni postelji — oj, to teži in peče, če ima človek za seboj le dolgo vrsto pregreh in če je greh sam vzrok, da se vleže na to žalostno posteljo. Matero in očeta nisem ubogal, na in zdaj“ — tu se obrne na stran in solzé mu vduše besedo. Prijazno ga tolaži duhovnik in ga skuša pomiriti. Za nekaj trenutkov nadaljuje:

„Šimnu odpuščam: — to mu tudi Vi povejte; on ni več kriv, kakor jaz. In recite, da jaz prosim zanj, naj ga prehudo ne kaznujejo. Če bi bilo drugače, bil bi morda jaz njega, kakor je on mene; le povejte mu, da mu odpuščam in Vi, oče in mati, mu morate tudi odpustiti. — Tudi on mi naj odpusti, če — — —“. Slabosti so ga zopet obšle in sapa ga jame dušiti.

Na mizi plapolajo sveče, oče si brišejo solze, mati pa vedno glasneje ihtijo pri peči. Ginjen stoji duhovnik poleg bolnikove postelje in čudne, turobne misli mu rojijo po glavi. Poslovi se, a celo pot ga vznemirja žalostni prizor, pri katerem je bil ravnokar pričujoč. Počasi stopa po griči navzdol. Pogled mu švigne po dolini, ki se razprostira pred njim. Tam v ozadji kipé kviško skalni vrhovi goratih velikanov; solnčni žarek se razliva po njih in jim z zlatom robi sive glave. Bližje sem pa se dviga grič pri griči, hrib pri hribu in raz zelenih vrhov se belijo cerkvice božje; vasi se razprostirajo ob vznožji; krog vsake je razgrnena preproga, iskréča se v vseh bojah. Zeleni travniki, nakinčeni z raznobarvenim cvetjem; rumeno polje, na katerem se ziblje bogato klasje; pisane livade, temni gozdi, nad kterimi plavajo bele meglice — vse to mu odkrije jeden sam pogled.

„O Bog, kako krasna je naša zemlja, kako lepo si nam jo ustvaril, kako krasno si jo nam ovenčal — domovino našo! Kakor dragocen biser se svetli izmed družih — — —! In tako dobro, tako blago ljudstvo si postavil v te kraje — in — in vendar! Oj, kako dolgo nam bo treba še gledati take prizore!“

so besede Gospodove: „Sovraženi boste od vseh zavoljo mojega imena.“ (Matth. 10. 22.) „Vso nadlogo smo trpeli“, reči smé sv. cerkev z apostolom Pavlom; „zunaj boji, znotraj strah“ (II. Cor. 7. 5.); v mnogih nadlogah smo, večkrat v ječah, v ranah čez mero, velikokrat v smrtnih nevarnostih, . . . v nevarnostih med neverniki, . . . v nevarnostih med lažnjivimi brati itd. (Cf. II. Cor. 11. 23. 26.) Po taci nevarnostih toraj morajo se voditi ovčice Kristusove tu na zemlji; in zato vpraša Kristus sv. Petra, in v njem vsakratnega njegovega naslednika: ali me ljubiš? t. j. ali si pripravljen, velikodušno vzeti na rame vse stiske, neizogibno združene z višepastirsko službo nad mojo cerkvijo?

Ker je dalje Kristus, dobri pastir, zaupal sv. Petru svojo cerkev, ter ga izvolil svojim namestnikom, postavil je tudi njega in njegove naslednike kot dobre pastirje, kateri naj vodijo vernike na dobro pašo, in kateri naj potrjujejo svoje brate, da njih vera ne jenja ali opeša, (Cf. Luc. 22. 32.) marveč, da imajo vsi življenje ter je obilnejše imajo. (Cf. Joan. 10. 10.) A dobrega pastirja, kakoršnega hoče Kristus, kaj ga pa čaka? Čaka ga dvoje: Eno je to, da so vse namere, namenjene čredi, t. j. sv. cerkvi, obrnene vedno zoper Petra, zoper poglavarja. Ko je namreč udarjen pastir, razkropile se bodo tem gotovejše tudi ovce. (Cf. Matth. 26. 31.) Drugo pa je to, da se mora pastir, če sploh hoče dopolniti namen, za kateri je postavljen, tem gotovejše skazati dobrega pastirja. Dobri pastir pa ne smé po besedi Kristusovi (Cf. Joan. 10. 4—15.) boječ bežati, kakor najemnik, ko vidi priti volka (I. c. 12); marveč hoditi mora srčno pred svojimi ovci (ibid. 4), in celó rajše svoje življenje za nje dati (ibid. 15), kakor pa pustiti, da je volk popade in razpodi (ibid. 12).

Take, dragi moji, so dolžnosti dobrega pastirja; in take tudi prijetnosti, na ktere naj je pripravljen vsakratni namestnik Jezusa Kristusa kot najvišji pastir v cerkvi božji. Ravno to pač hotel je naznati božji Izveličar, ki je precej potem, ko je bil postavil sv. Petra za pastirja svoji cerkvi, pristavil, da bo moral ta apostol zanj umreti, ter tako s smrtjo zapečatiti svojo ljubezen do njega. „Resnično, resnično ti povem: Dokler si bil mlajši, opasoval si se sam, in šel, kamor si hotel; kadar boš pa star, boš svoje roke raztegnil, in drug te bo opasal, in popelje te, kamor ti nočeš.“

Dragi moji! Po vsem tem sicer umemo, zakaj je vprašal Kristus tako živo sv. Petra in ž njim vse njegove naslednike: ali me ljubiš? in poklican, da nošiš za me težje breme, in moraš več pretrpeti kakor ti le, — ali me celo bolj ljubiš, kakor ti le? A vendar, vprašajmo se, komu je odločen sv. Peter in vsa vrsta njegovih naslednikov za višega pastirja? Za koga morajo nositi sv. Peter in vsi njegovi nasledniki notri do Leona XIII. težko breme, naloženo jim od Gospoda, in da je morejo zmagovati, zakaj tirja od njih posebno veliko ljubezen? za koga naj vzamejo s sv. Petrom vred križ na rame, in če treba, tudi umró? Za vernike, za nas, dragi moji! kajti pastir je tu zavoljo črede; „dobri pastir dá življenje za svoje ovce.“ Kaj pa se izvaja iz tega? Nič drugzega, kakor to, kar sem vam pred rekel: da moramo ljubezen dobrega pastirja, ktereга imamo v naših časih, povračevati tudi z ljubez-

nijo, da moramo praznovati zlato mašo sv. očeta Leona XIII. v živi veri in v otroški vdanosti.

(Dalje pr.h.)

Govor poslanca Mih. Vošnjaka

v državnem zboru dne 20. maja 1887.

(Konec.)

Prosil bi ekscelenco, gospoda trgovinskega ministra, da naj to vprašanje najprvo prevdarja pri državni železnici, kjer ima on glavno besedo. Tudi gledé pošte bi rad eno rekel. Pred vsem moram zahvalno priznati, da so se mojim volilem želje zaradi ustanovitve novih poštних postaj v mojem ožjem volilnem okraju izpolnile.

Nadalje bi pa gospoda trgovinskega ministra na to opozoril, da bi se nam večja narodna ravnopravnost po poštah spodnjega Štajarja vendar-le spodobila, kakor pa jo imamo sedaj. Kar želimo je jako priprosto. Mi najprej zahtevamo, kar sme vsak narod zahtevati, da namreč uradnik razume jezik dotičnega naroda, s katerim je v dotiki, in drugič pa, da so tisti uradni dokumenti, ki pridejo ljudem v roke, pisani ali tiskani v jeziku narodu razumljivem. Mislim, da bi v tem oziru vendar ne bilo tako silno težko, vstreči našim željam. Saj imamo zadosti poštних uradnikov, ki so zmožni slovenščine; žalibože, da ne službujejo po slovenskih pokrajinah, temveč po nemških pokrajinah. Tudi, kar se tiskovin tiče, dá se stvar prav lahko izpeljati, le dobre volje je k temu potreba. Prepričan sem, da se te v trgovinskem ministerstvu ne manjka in se nadjam, da se bo de tudi tu pravo ukrenilo, da se odpravijo čudne razmere Graškega poštneга okraja, ter se nam pomaga.

Konečno bi še rad prešel na poglavje poštних hranilnic ter bom svoje misli izrekel le kar se tiče nakaznic, ker mi je znano, da imamo odbor, ki se pečá z izdelavo novega poštneга štatuta.

Reči moram, da je nakazni promet po stari postavi nekaka izključljiva predprava nekterih stanov človeške družbe. Nikomur ga ne zavidam, da imajo posebne trgovci tako korist od njega. Toda ozirati se je treba tu pred vsem na državne koristi in tu moram reči, da sem jako radoveden, kako je vplival nakaznični promet na poštne dohodke. Radoveden sem pa zaradi tega, ker nisem dobil še nobene številke pred oči, iz ktere bi se zvedelo, za koliko so od tedaj dohodki manjši.

V tem oziru mislim, da bo poštno hranilni urad moral kreniti srednjo pot, da ne bodo trgovci škodo trpeli, pa tudi država ne.

Sedaj pride pa nekaj važnejega na vrsto, namreč poštno-hranilnične nabiralnice po deželi, po katerih se denar od vseh strani na Dunaji skupaj steka. Načelo, da se s tem kmetsko prebivalstvo vabi k štedljivosti, je jako hvalevredno. Kakor pa vsaka reč, ima tudi ta svojo senčno stran in ta je, da nam na ta način prihranjeni denar iz dežele uhaja, kamor se nikdar več kot plodonosni organ ne povrne. Res je, da si je dotična stranka denar prihranila, če ga izroči poštni hranilnici in to je dostikrat podlaga za pozneje večje prihranjene svote.

V dotičnih kmetskih okrajih je pa dostikrat tudi posojevati treba. Ker si v najnovejšem času

vse prizadeva kmetu s tem kvišku pomagati, da se mu kolikor moč zapreči delanje hipotekarnih dolgov in odpre osobni kredit, je to precej težavno, ker nam denar poštno-hranilnične zbiralnice iz dežele odvajajo v centralno blagajnico na Dunaj. Vsled tega manjka založnam po deželi dostikrat potrebneга denarja.

Mislino si skrajni slučaj sledeče: Ves denar, kar bi ga bilo v kakem kraju na razpolaganje, kjer bi ob enem tudi radi ustanovili založno, pobrala bi poštna hranilnica. Tisti denar šel bi seveda na Dunaj in dotične stranke dobile bi zanj ali hranilnične knjižice ali pa državno rento. Na ta način ne bo ondi nikogar, ki bi imel kaj denarja na razpolaganje, če bi se danes ali jutri v dotičnem kraju kaka založna ustanovila, ali če bi že ustanovljena bila. Osební kredit je na ta način ondi nemogoč, ker ne bi imela založna denarja na razpolaganje.

Načelo poštних hranilnic je v obče kot vabljenec k ljudski štedljivosti prav koristno in na pravih nogah. Ali, da kmetski okraji ne bodo zaradi njega na škodi, mislim opozoriti na nasvèt, ki so ga slovenski poslanci stavili v podobi peticije visoki zbornici, da naj bi se ona pri visoki vladi potrudila, da bi založnam in sicer v prvi vrsti onim z neomejenim poroštvo dajala posojila iz centralne blagajnice poštno-hranilnične. Vém, da bo marsikdo z glavo zmajaval, češ, indirektni državni denar, za ktereга država jamči, vendar ne gré kar tako posojevati.

Opozoriti moram pri tem na veliki razloček, ki je v tem oziru med založnami v prestolnici Dunajski, katerih udje so večinoma ljudje brez posebnega premoženja, obrtniki, in našimi kmetskimi posojilnicami. Kolika je le že razlika samo med vrednostjo poroštva! Če tudi je pri Dunajskih založnah poroštvo neomejeno, vendar tisto ni toliko pomenljivo, kakor poroštvo naših založen, ki ima posestnike za ude, Dunajske pa večidel nemaniče. Posestnik, kmet, ne more kar čez noč prodati svojega posestva, denarja v žep vtakniti in reči: „tu pa tam sem zgubil, ne morem nič več plačati“. Zato naj bi se pri ocenjevanji kredita te ali one založne vedno le na to gledalo, kakošne da ima ista člane.

Prepričan sem, da takih prekucij pri naših kmetskih posojilnicah ne bote nikdar doživeli, kakor ste jih nedavno na Dunaji, posebno, kar se tiče pokritja zadolženega premoženja, ktero se bo pri nas v slučaju likvidacije vedno pokrilo, kar je pa jako dvomljivo pri mestnih v slučaju neomejenega poroštva.

Zato bi pač prosil visoko zbornico in ekscelenco trgovinskega ministra, postavijo tako napraviti, da bi kmetske posojilnice z neomejenim poroštvo dobile primeren kredit pri centralni blagajnici poštne hranilnice, kolikor ga potrebujejo ravno njihovi člani. S tem prizivom na visoko zbornico in trgovinsko ministerstvo sklepam svoje razprave. (Dobro, dobro! na desni.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. junija.

Notranje dežele.

V četrtek so se zbrali v *Pragi* odlični meščanje, katerim so nekteri češki poslanci poročali o

Duhovniku zaiskri oko, roka se mu dvigne kvišku in goreče molitve mu kipí srce v nebo, proseč pomoči, rešitve. Ne obupajmo še, kajti v jedru še bije temu narodu prosto, nepokvarjeno srce; nekaj samo ga je skalila burja, ki mrzlo brije dandanes po celem svetu; strast že žanje pri nas svojo nesrečno setev, dan na dan padajo njene žrtve; komaj razcveteli cvetovi se osipajo in uničujejo brez sadú, in kri, ki jo prelija strast, nam strašilno in grozovito namaka domača tla. Doklé, doklé! — Ne obupajmo; svitla nada nam presévaj dušo, da zmore in prevlada boljša stran, da se nam naše domovje spremeni v cvetoč vrt, v čast nam in v diko. Obudevajmo zmrla srca, ktera osmodila je strast! Prvotni sveti ogenj — v e r e , u p a n j a , l j u b e z u i živí; krešimo v temotnih dušah in povrne se nam sreča in mir!

Take in enake misli vrstile so se pri duhovniku, ko je stopal po samotnem potu. Oči upiral je v tla in tako ni opazil mladeniča, ki je nekaj korakov od pota stal tik visoke jelke in željno gledal na pot, po kateri je imel priti duhovnik. Čuden mladenič je bil! Zmršeni lasje so mu padali izpod pokvečenega klobuka na čelo; na vpalem, bledem

obrazu se je poznala skrb in obupnost; oči so mu žaréle svitlo kot ogenj. Desnico je imel na prsih, kakor bi hotel prikriti, da bi se ne čulo, kako silno mu bije srce.

Duhoven pride mimo njega; takrat skoči, kakor bi trenil, mladi človek iz svojega zatišja in se ga oklene za noge ter hlastno zakliče:

„Kako mu je, kako, brž mi povejte? Ali bo okrevail? Ali je kaj zelo hud name, o j kako težko sem Vas že čakal.“ Duhovnik se je sprva prestrašil; a ko spozna čudnega napadnika, samo z začudenjem pravi:

„Za Božjo voljo, Šimen — Ti si tukaj.“

Ko mu nato pogleda v vznemirjeni obraz, ki je pričal kesanje in strah, ko ga vidi, kako se tresočih rok oklepa njegovih nog in kako zvedavo — željno vanj upira svoje žarko oko, dvigne ga kvišku in mu reče:

„Bodi pomirjen. Greha se kesaš in Bog Ti ga bo odpustil; France — ti ga je tako že odpustil.“

„Ali res? Kako pa je bilo? Kaj je pa rekel? povejte mi, vse mi povejte.“

Duhovnik mu razloži vse in z opominom, naj se dalje ne skriva, poslovi se od njega. Nekaj časa po-

stoji Šimen na svojem mestu; prejšnja nestrpljivost mu je minula z obraza; umirjen šepče: „Bog Večni in Mati Božja in vsi svetniki bodite zahvaljeni, da le ni več hud name. Samo morda — o moram ga videti, k njemu moram kar koj, — koj!“ Urno stopa potem po gozdu v breg, da poka suho listje in preplašene skačejo verice raz svojih gnjezd po zelenih vrhovih. — Zdi se, da se veselé skesanega grešnika.

Oj, ko bi znali govoriti ti naši hribje, ti naši gozdi. Često bi nam pripovedovali o takih žalostnih prizorih. Gnan od pekoče vesti se skriva hudodelec po temnem lesu, da bi si vtopil misel, ki mu razjeda srce, da bi si odgnal nesrečno prikazen, ki kot angelj maščevanja vihti nad njim svoj meč. Tedaj mu pač obojetov vskipéva srce in polno mu je obljub, dobrih, svetih obljub; tedaj mu pač oko zaliva solza, ki mu jo iztiska kesanja valovito vrénje. A kakor mu že vetriček vsuši solzo, izbriše mu tudi čas kmalo z glave in srca blažene misli, ktere mu je rodil nesrečnega dejanja spomin!

političnem in narodnostnem vprašanju. Narzoci so bili deželni odborniki Zeithammer, Kvičala, dr. Bráf, dr. Jerábek; državni in deželni poslanci: Hajek, Kaizl, Černý, Zucker, dr. Tonner, dr. Milde, Pokorný, Neitler; vseučilišni profesorji: dr. Durdik, dr. Hejrovský, dr. Janovský, župan Vališ in mnogo drugih. Ko vstopi dr. Ladislav Rieger, pozdravi ga mnogobrojno občinstvo s „slava“-klici. Dr. Rieger je otvoril zborovanje, rekoč: Treba je, da se pojasni naš politični položaj, ker se je pordarjalo od neke strani, da smo preveč prijenljivi v državnem zboru, in da Čehi nismo ničesa dosegli. Češki poslanci za-se nimajo večine, toraj se morajo ravnati v sporazumljenju z družimi desničskimi klubi. Vsaka stranka, vsaka dežela ima svoje želje, in vlada se mora na vse ozirati, v prvi vrsti na korist cele države. Končati se je morala nagodba z Ogersko, rešiti državni budget, in zato ni bilo mogoče do-gnati marsikterih vprašanj, ki so za Česko posebne važnosti. Sladkorno vprašanje se ni moglo rešiti, ker ogerska vlada ni še odgovorila na sklepe avstrijske komisije. — Govorili so še poslanec dr. Kaizl o nagodbi z Ogersko, Hájek o jednakopravnosti češkega jezika pred sodiščem, dr. Zucker, dr. Hrdlička, Vojtl.

Ogerski časniki pišejo o dvajsetletnici kraljevega kronanja. Vladni časniki pišejo, da so se zboljšale razmere na Ogerskem. Navdušeno pišejo o kraljevem ustavnem delovanju in prepričanju. Ko bi le tudi ogerske stranke držale se ustave in posnemale vladarja. Protivladni listi pa pišejo drugače. „Egyetertes“ toži, da je propadla javna morala v zadnjih dvajsetih letih. Pri volitvah ne odločuje prepričanje, temveč jed, pijača in denar. Življenje nima več svoje vrednosti, o čemur pričajo mnogi samomori. Izginilo je upanje boljše prihodnosti. — Povsod po deželi sklicujejo poslanci volilne shode in se priporočajo svojim volilem. Sekcijski načelnik v ministerstvu vnanjih zadev, Asboth, je v terek govoril pred volilci v Szaszabanyu. O vnanji politiki je rekel, da ruski car želi miru, ker ruska armada ni več v Bolgariji. Rusom ni Kalnoky odprl pota v Bolgarijo, ker Kalnoky je že prevzel take razmere, ko je bila Bolgarija pod ruskim vplivom. V Rusiji in v Avstriji so sicer ljudje, ki želé vojsko in obsojujejo mirno politiko Kalnoky-ja. Toda avstrijska država mora darovati ljudi in denar le za svoje koristi. Avstrija sicer podpira opravičene želje Bolgarov, vendar morajo tudi Bolgari čutiti posledice zmešnjav, ktere so napravili v Evropi. Kar more in mora Avstrija storiti, je to, da skrbi za svoje in splošne evropske koristi. Ker bolgarskega vprašanja ni mogoče drugače rešiti, kakor če se sporazumejo vse države, treba je skrbeti, da se mirno reši zadeva. Želeti je, da tudi Bolgari sami ničesar ne pričnó, kar bi dalo povod večjim homatijam.

Vnanje države.

Nekemu angleškemu listu se piše z Dunaja o **trocarskem** shodu: Nam ni ničesar znanega o trocarskem shodu v tem letu. Grof Kalnoky ni dobil od nobene strani dotičnega poročila, in tudi noben dostojanstvenik na dvoru. Mogoče, da želé shod cesarjev oni ruski državniki, ki se bojé vojske. Do sedaj pa ni še nobenega znamenja, da ruski car želi shod. Vendar letos ne bo nobene vojske.

Domači in vnanji listi pišejo mnogokrat o **rimskem** vprašanju. Dopolnjen „Pol. Corr.“ piše o tem iz Rima: Vprašanje o sporazumljenju med papežem in italijansko vlado je v Italiji na dnevnem redu. Trditi pa morem, da se liberalni časniki več pečajo s tem vprašanjem, kakor katoliški. Liberalni časniki pa objavljajo svoja poročila tako, kakor bi jih dobivali iz Vatikana ali drugih cerkvenih krogov. Vso stvar zabračajo, kakor da bi posebno v Vatikanu želeli spravo z italijansko vlado. Resnica pa je, da se ravno liberalni krogi trudijo največ za spravo. Zadnji nagovor papežev v konzistoriji pa je liberalnim časnikom podrl njihovo upanje, ker so morali spoznati, da se cerkev z vlado ne more spraviti in sporazumeti na vsak način. Rimski papež mora varovati svojo veljavo in čast sv. cerkve; odvisen ne more biti od nobene svetne oblasti, temveč popolnoma prost, kakor tirja pravica. Postave v vsaki državi se spreminjajo od leta do leta, papež pa ne more biti odvisen od taci državnih postav. — Znani italijanski poslanec Fazzari je rekel pri neki priliki: Jaz zaupam le Leonu XIII., velikemu papežu in državniku. On edini more rešiti rimsko vprašanje. Sedanji italijanski ministri ne razumejo svoje naloge. Če pride do tega, da se zruši italijansko kraljestvo, more le papež ohraniti zjedinjeno Italijo. — Da tudi v Vatikanu želé spravo z italijansko vlado, je sicer gotovo. Toda noben papež se ne more odpo-vedati svojim pravicam, ker tudi brez te sprave more izvrševati svojo vzvišeno nalogu. Italijanski državniki upajo, da jim prijenljivost papeževa potrdi nekdanjo krivico. Toda ravno ta navidezna prijenljivost je razširila veljavo papeževo v veliki politiki. To pa daje papežu moč, da se ne bo uklonil krivičnim zahtevam italijanske vlade.

Iz **Srbije** poročajo listi o novi ministerski krizi. Ministerski predsednik Garašanin je te dni izročil kralju ostavko ministerstva. Kralj se je posvetoval z Ristićem, generalom Protićem in srbskim zastopnikom na Dunaji, Bogičevićem. Ristić je neki odločno odklonil sestavo novega kabineta. Večkrat so že listi pisali o spremembi srbske vnanje politike. Do sedaj so bila vsa poročila prenačljena, ker

Garašanin si je še vedno vedel pomagati iz zadreg. — Nasprotniki sedanje vlade so razširili govorico, da se Srbska kraljica ne vrne še tako hitro v Srbijo. Ostati hoče neki tako dolgo v Rusiji, da se premeni srbska politika. — Arnavti so večeraj teden napali srbsko mejno stražo. Srbska straža je odbila napad. Drugi dan so prišli Arnavti in turški nizami v večjem številu. Načelnika srbske mejne straže so vjeli in umorili. Prebivalstvo ob meji je v velikem strahu.

O **bolgarskih** zadevah se je raznesla zopet nova govorica. Iz Carigrada se namreč poroča angleškemu časniku „Daily News“, da je Rusija nasvetovala drugim državam, naj se odstavijo sedanji regenti in izvoli provizoričen knez. Ta naj bi sestavil vlado iz vseh strank in razpisal volitve za novo sobranje. Začasno vladarstvo naj bi prevzel Aleko paša. Ta govorica zdí se nam neresnična. Prvič Aleko paša ni pravi mož, ki bi mogel vrediti zmešnjave v Bolgariji; dalje bi tudi začasni vladar ne rešil bolgarskega vprašanja, vsa stvar bi obtičala na prejšnjem mestu.

O **rusko-turški** pogodbi piše „Temps“, da se turški sultan že premišlja, bi jo podpisal ali ne. Francija in Rusija namreč nočete potrditi pogodbe. Posebno se Francija upira določbi, da bo Anglija zopet zasela Egipt, kedar bi bilo potrebno. Ako Rusija in Francija v Carigradu raztrgate mreže angleških spletk, pokazalo se bo prvo javno znamenje naravne francosko-ruske zveze. Pogodba v sedanji obliki škoduje koristim držav ob Sredozemskem morju. Če namreč Anglija zasede Egipt kot pokrajino angleške države, potem ima na vseh voznih postajah svoje posadke in gospoduje na Sredozemskem morju. Rusija pa s svojega stališča ne more prepustiti Angliji v Egiptu proste roke, ker tukaj je drugi ključ do Indije. Skoraj gotovo se bo posebna konferenca posvetovala o tej pogodbi in jo popravila, kakor se strinja z evropskimi razmerami.

Francoska vlada je zavarovala severno mejo proti Belgiji, da se delavski nemiri ne razširijo v Francijo. — Meseca maja je država dobila za 8½ milijona manj dohodkov, kakor je bilo v proračunu. V prvih petih mesecih so državni dohodki znesli 21 milijonov manj, kakor je proračunil finančni minister. Vendar so letošnji dohodki višji od lanskih. „France“ svetuje ministerstvu, naj preloži razstavo na 1. 1890. — Po novi vojaški postavi šteje francoska stalna armada 700.000 mož. Boulanger je nasvetoval v svojem vojaškem načrtu, naj se v dveh letih odpusté vsi vojaki, ki so se redno obnašali in dovoljno izvežbali. Novi vojni minister Ferron pa hoče premeniti Boulangerjeve načrte. Zahteval bo v zbornici 25 milijonov, da pokliče k vajam 250.000 mož, ki v zadnjih 6 letih niso služili radi družinskih razmer. Tako bi se nekoliko izvežbali, ko bi jih bilo treba poklicati v vojsko. Podčastnikom hoče zvišati plače, da dalje ostanejo v službi. Po novi vojaški postavi bo štela francoska armada za časa vojske poltretji milijon vajakov.

Prej ali slej pride do krvavega boja med Anglijo in Rusijo v **Aziji**. „Novosti“ pišejo: Ali ne vedó Angleži, da jim ob boharski meji delamo lahko velike zapreke? Iz naših evropskih pokrajin treba nam je le malo vojnih moči. Naša izkušena turkestanška armada lahko prepriča Afgance, da jim angleška pomoč ne more veliko pomagati. Če je naša armada srečna pri prvem napadu, pridružili se nam bodo vstaški rodovi, in bežati bodo morali iz dežele Angleži in njihov emir. — Rusi nabirajo vedno večjo armado ob afganski meji. V Askabadu imajo 23.000 pešcev in 3000 konjikov. Askabad je glavna postaja transkaspiške železnice. Tukaj se odcepi proti Mervu. Rusi gradé od glavne proge Askabad-Merv postransko železnico v Sarakhs. Iz Pendšdeha bodo napeljali brzojavno zvezo do Merva. Sarakhs so Rusi že pred tremi leti zaseli. Ruski zastopnik v Teheranu, knez Dolgoruki, dela na to, da izpusté Rusiji prijaznega Eyub Kana. Zlantanik perzijskega šaha, princ Rais, bil je pri generalu Komarovu v Mervu. V Bohari vrše se neredi. Ti in drugi dogodki kažejo, da se v Srednji Aziji zbirajo črni oblaki, ki naznanjujejo nevihto vojske.

Grška vlada jako pozorno zasleduje dogodke na otoku **Kreti**. Grki bi si radi prisvojili otok, a nimajo potrebnih sredstev, namreč denarja in vojske. Ko bi se nemiri na otoku ponavljali, porabili bi Angleži ugodno priliko in se polastili otoka. Zato želi grška vlada, da Turčija hitro vredí razmere na otoku in pomiri prebivalce. Grški konzuli na Kreti so dobili od svoje vlade povelje, da potolažijo ljudi. Tudi vnanje države je prosila grška vlada, naj priporoče Turčiji, da izpolni opravičene zahteve in želje Krečanov.

Delavski nemiri v **Belgiji** so sicer potihnili, vendar se je bati novih izgredov. Delavci so se pomirili in pričeli delati, ker jih je prisilila lakota. Že sedaj pa javno govore delavci, da se bodo zopet uprli proti političnim in socijalnim razmeram v Belgiji. Novi upor pa utegne biti nevarnejši, kakor so bili dosedanji. Vlada vé, kaj bi morala storiti, namreč izvršiti razne socijalne reforme in vpeljati za delavce potrebne postave in pravice. Ako vlada tega ne stori, zgodilo se bo, kakor leta 1884., ko so šli meščani v Bruslji pred kraljevo palačo in tirjali ostavko ministerstva. V Belgiji ima revolucija že trdna tla; v nevarnosti je državni in socijalni red, če se zopet ponové nemiri.

Domače novice.

(Presvitli cesar) je podaril občini Dobrna 100 goldinarjev za šolski vrt.

(**Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.**) Č. g. Franc Leber, doslej provizor pri sv. Vidu na Pohorji, postal je župnik ravno tam.

(**Duhovske spremembe v Krški škofiji.**) Č. g. Lubej Jan. je dobil župnijo Šent-Tomaž pri Cilenbergu. Č. g. Atzlhuber Herman je postavljen za provizorja v Milstatu. — Farni izpit sta napravila č. gg. Kindelman Franc in Krajner Jernej. — V stalni pokoj je šel č. g. Sumper Janez, župnik v Skoči dolu. — Umrli so č. gg. Sevšak Vinko, provizor; Dörer Mat., nadžupnik, in Hutar Jan. sen., župnik. R. I. P.!

(**Učiteljske spremembe na Štajarskem.**) Nadučiteljica sta postala gg.: Josip Košutnik v Vojniku in Janez Voglar na Dobrni; kot učitelji bili so nameščeni gg.: Josip Semlič v Sladki gori pri Cmurku, Ivan Belec v Jurkloštru in Josip Kristof v Orešju pri Bizeljskem.

(**Družba sv. Mohora.**) Z radostjo moremo častitim bralcem naznaniti, da je družba sv. Mohora tudi letos storila močen korak naprej. Zopet je število njenih udov lepo poskočilo. Vseh udov šteje namreč 34.961. — Lani je družba štela 31.687 udov; po tem takem se je število tekoče leto pomnožilo za 3254 družnikov. Ker pa vsako leto od starih družnikov okoli 300 pomrje in izstopi, oglasilo se je letos še čez 6000 novih udov. Novih domstirnih udov je pristopilo 24, ki so 353 gold. v „Matico“ vplačali. Neki neimenovan ud v Trstu je „Matici“ daroval 2 gold., ktero darilo se ponavlja že več let. „Mir.“

(**Slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“**) priredi s pomočjo družih narodnih društev 10. julija 1887 besedo v proslavo slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda; pri tej priliki se bo razvila tudi društvena zastava. Da bo slavnost tem sijajnejša, obrnil se je odbor do zunanjih društev, naj bi blagovolila vdeležiti se svečanosti. Nektera društva so nam že obljubila svojo vdeležbo. Ker se bo isti dan popoldne na Kozlerjevem vrtu vršil veliki koncert, in bi morda to ali ono društvo blagovoljno sodelovalo, prosi podpisani odbor, naj mu v osmih dneh naznanijo naslove pesem in imena skladateljev, da bo mogoče kmalo sestaviti in razposlati pevski vsposred. Društvo „Slavec“ želi ta dan z vsemi pevskimi društvi stopiti v bratsko zvezo, zato kličemo: Na svidenje 10. julija v beli Ljubljani.

Slavnostni odbor.

(**Znanega tatú Diamanta**) so ta teden odpeljali v kaznilnico Karlau pri Gradci, kjer bo 10 let premišljeval svojo hudobijo.

(**Goriški „Sokol“**, kakor poroča „Soča“, je dovoljen z razpisom veleslavnega c. kr. namestništva z dné 19. maja 1887.

(V Trstu) nameravajo postaviti spomenik petstoletnice, ko se je Trst združil z Avstrijo. Nabranih je v ta namen 30.500 gold. Ker pa ta svota ne zadostuje, obrnil se je dotični odbor do vseh Tržačanov, da darujejo za spomenik. Tržaški mestni zastop, ki bi moral dati lep vzgled, ni dovolil ničesa. Izmed mestnih odbornikov sta le dva darovala. Največ, namreč 2000 gold., je darovala trgovinska zbornica. — Izmed načrtov za spomenik potrdil se je soglasno načrt hrvatskega kiparja g. Ivana Rendića, ki biva v Trstu. Spomenik se bo postavil na vrtu nasproti vhodu postaje južne železnice.

(**Nadvojvoda Albreht**) prišel je v sredo večer v Zagreb. Akoravno je nadvojvoda odpovedal slovesen vsprejem, vendar ga je na kolodvoru pričakovala na tisoče broječa množica, med njimi ban grof Khuen-Hedervary, škof Hranilović, župan Badovinac, senator Zorac in več generalov. Ko se približa vlak, pozdravi zbrano občinstvo nadvojvoda z navdušenimi „živio“-klici. Akoravno je vlada, oziroma magistrat prepovedal razsvetljavo, vendar je bilo zvečer mesto krasno razsvetljeno. V četrtek se je nadvojvoda z generali vdeležil procesije sv. Rešnjega Telesa. Včeraj zjutraj je FM. Albreht nadzoroval Zagrebško posadko. Okoli devete ure se je odpeljal iz Zagreba. Hrvatski narod je pri tej priliki pokazal, da je vedno vdan habsburški hiši, akoravno ga sumničijo njegovi domači in vnanji nasprotniki.

(**Volilna borba**) na Hrvatskem je vedno silnejša, ker volitve so pred durmi. Ljuta je vladna stranka, in njeni pomagači brezozirni. Vsa vladi nepopoljna

poročila o volilnem gibanju zapleni državna oblast in noben dan redno ne dobimo hrvatskih opozicijskih listov „Obzora“ in „Agr. Tagblatt“, ker so navadno zaplenjeni. — Jurij Kamenar, kandidat zmerne opozicije, peljal se je iz Petrovine v Draganič. Na cesti so ga napali Draganiški notar in velika tolpa ljudi. Ranili so ga in pripeljali v Karlovaško bolnišnico. — V resnici, žalostne so razmere onkraj Sotle.

Telegrami.

Dunaj, 11. junija. Cesar, cesarica in nadvojvodinja Valerija so odpotovali v Išl.

Dunaj, 11. junija. „Wiener Zeitung“ je objavila, da je dobil grof Revertera red železne krone prve vrste, poslanec Javorski red železne krone druge vrste, tretje vrste Matuš in Nadherny, Franc-Josipov komturni križ Bilinski. Kakor poročajo listi, imenovan je knez Czartoryski tajnim svetnikom.

Berolin, 11. junija. Cesar je bolje spal, bolečine so se bistveno zmanjšale. Včeraj so se posvetovali zdravniki v boleznih prestolonaslednika in potrdili, da bolezen ni nevarna.

Sofija, 11. junija. Ministerski svet je sklenil sklicati veliko sobranje 3. julija.

Umrli so:

9. junija. Marija Jemkar, delavčeva žena, 45 let, sv. Petra cesta št. 70. jetika.

10. junija. Marija Dachs, šivilja, 26 let, Kravja dolina št. 1, jetika. — Rochus Hirs, delavec, 79 let, Kravja dolina št. 11, Marasmus. — Franja Kastner, delavka, 25 let, Krakovske ulice št. 22, jetika.

11. junija. Feliks Zoppič, e. k. umirovljeni stotnik konjice, 65 let, Kongresni trg št. 3. kap. — Berta Burgarel, uradnikova hči, 1 leto, na Bregu št. 14, božjast.

V bolnišnici:

5. junija. Liza Berčič, gostija, 64 let, pljučnica.

Tuji.

9. junija.

Pri Matieu: Frane Netuschil, e. k. uradnik, z Dunaja. — Maller, Odenthal in Defeleš, trgovci, z Dunaja. — Büchler, trgovec, iz Budimpešta. — Moric Gold, trgovec, iz Ogerskega. — Jožef Katzl, trgovec, iz Hielgersdorfa. — Verderber, uradnik, z soprogo, iz Krškega. — And. Ogorek, e. k. sodnijski pristav, z Laz. — pl. Oberseigner, logar, iz Snežnika.

Pri Stona: Fedra, e. k. polkovnik, z Dunaja. — K. Lange, trgovec, z Dunaja. — A. Mlezech, knjigovodja, iz Prage. — Jožef Hršek, uradnik, iz Češkega. — Steuer in Sommer, potovalec, iz Brna. — R. Spitzer, potovalec, iz Linea. — Edvard Martinčič, zasebnik, iz Kamnika. — Finger, zasebnik, z hčerjo, iz Lipice. — vitez Z. Widmar, uradnik, iz Pulja.

Pri Bavarskem dvoru: M. Lackner, potovalec, iz Gorenje Avstrijskega. — Jožef Müller, posestnik, z soprogo, iz Gorenjega grada. — Jakob Kralj, stavbar, z soprogo, iz Černivea.

Pri Južnem kolodvoru: Srečko Weiss, potovalec, z Dunaja. — Baron Sedlitzky, zasebnik, iz Šlezije. — Henr. Tichy, inženir, s soprogo, iz Noviga Sandeca. — Ana Köllner, zasebnica, iz Štajarskega. — Jožef Sigrist, ključar, s soprogo, iz Štajarskega. — W. Kleinlercher, posestnik, iz Št. Jakoba. — Janez Orelner, posestnik, iz Št. Vida.

Pri Avstrijskem caru: Vinc. Sarič, e. k. poštni uradnik, z družino, iz Pontabla. — J. Juvančič, posestnik, od Zalega loga.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	738.12	+21.4	sl. jvzh.	del. jasno	0.00	
10. 2. u. pop.	735.84	+23.4	sl. jzap.	"	dež	
9. u. zveč.	738.80	+15.8	sl. jzap.	dež		

Zjutraj jasno, popoldne oblačno in soparno, od 6. do 10. ure je deževalo. Srednja temperatura 20-2° C., za 1-9° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

11. junija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 35 kr.
Srebrna " 5% " 100 " (s 16% davka)	82 " 60 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 " 50 "
Papirna renta, davka prosta	96 " 70 "
Akcije avstr.-ogerske banke	830 " — "
Kreditne akcije	282 " 80 "
London	127 " — "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	10 " 08 "
Ces. cekini	5 " 99 "
Nemške marke	62 " 32 1/2 "

Izdajatelj in odgovorni vrednik Josip Jerič.

Tržne cene

dné 11. junija t. l.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	7	47	Špeh povojen, kgr.	—	64
Rež,	4	87	Surovo maslo, "	—	90
Ječmen, "	4	22	Jajce, jedno, "	—	2
Oves, "	2	92	Mleko, liter, "	—	8
Ajda, "	4	22	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso, "	4	71	Telečje, "	—	50
Koruza, "	5	20	Svinjsko, "	—	60
Krompir, "	2	67	Koštrunovo, "	—	36
Leča, "	12	—	Pišanec, "	—	60
Grah, "	13	—	Golob, "	—	20
Fižol, "	11	—	Seno, 100 kgr.	2	50
Maslo, kgr.	1	—	Slama, "	2	50
Mast, "	—	66	Drva trda, 4 mtr.	6	20
Špeh svež, "	—	60	" mehka, "	4	10

Naznanilo.

Prihodnji četrtek, t. j. 16. jun. t. l. oddajala se bo po zmanjševalni dražbi **naprava zidu okrog novega pokopališča pri D. M. v Polji.** Kdor misli to delo prevzeti, oglasi naj se omenjeni dan ob 8. uri zjutraj v šolskem poslopji pri D. M. v Polji.

Ako bode za to sposobnih podvzetnikov, oddalo se bo tudi železno, 22 sežnjev dolgo omrežje na vhodni strani pokopališča. (1)

D. M. v Polji, 10. junija 1887.

Odbor za preložitve pokopališča.

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccoli-ja
v Ljubljani

ozdravila me je kakor po čudežu od najhujših želodčevih in telesnih bolečin, koje so me celih pet let neznanu mučile in proti kterim mi najimenitnejši zdravniki Vicenze, Milana, Como in Genove niso zamogli prav nič pomagati.

Lusa Battista, Sagorz, na Galiskem.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gld. 36 kr. po poštnem povzetju. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 10 kr. samo v Piccoli-jevi lekarni „pri angelju“ na Dunajski cesti v Ljubljani. — V steklenicah po 15 kr. v Rizzioli-jevi lekarni v Novem mestu in v mnogih lekarnah na Štajarskem, Koroškem, v Primorju, Tirolih, Trstu, Istriji in Dalmaciji. (6)

Št. 9544. Košnja v najem! (3)

V ponedeljek 13. dan junija t. l. dopoldne ob 9. uri se bode košnja mestnih senošetij pod gradom Tivoli po očitnej dražbi za leto 1887 kosoma oddajala v najem.

Dražba se bo pričela ob 9. uri dopoldne na senošetih v Latermanovem drevoredu poleg vojaške oskrbovalnice.

Mestni magistrat Ljubljanski

dné 5. junija 1887.

Ferd. Bilina & Kasch

v Ljubljani, v židovskih ulicah,

priporočata svojo veliko zalogo

amerik. celluloid-perila,

ki ne prepušča vode

najboljše vrste po jako znižanih cenah in sicer:

vsakovrstnih ovratnikov in manšet za gospode, predsrajčnikov za gospode, ovratnikov za vojake, ovratnikov s kolarjem za duhovnike.

Priporočava dalje tudi poleg celluloid-perila za vzdržanje luknjic naše ovratnike, manšete in gumbe, istotako za perilo pripravljeno milo.

Najnovejše ovratnike in manšete iz šifona imava vedno v zalogi in jih prodajava po najnižjih cenah. — Kdor kupi od vseh navedenih izdelkov več dvanajstoric vkup, privoliva mu primeren rabat.

Za poletno sezono

priporočava svojo veliko zalogo najnovejših in najcenejših

rokavic iz svile in sukancev

raznih barv, za gospé, gospode in otroke. Za dobro izvršeno delo jamčiva.

Najnovejši zavrtniki za gospode dobivajo se v največji izbiri od 10 kr. do 1 gld. 50 kr.

v naši prodajalnici.

(3)

Emilija Weiss naznanja tužnega srea v svojem in vseh sorodnikov imenu žalostno vest, da jej je iskreno ljubljeni soprog, gospod

JANEZ WEISS,

e. kr. poštni ofeijal,

po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, v 35. letu svoje starosti, danes ob 10¹/₄ uri dopoldne mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v ponedeljek 13. t. m. ob 6. uri popoldne iz hiše št. 15 na Dunajski cesti.

Predragi ranjki bodi priporočen vsm prijateljem in znancem v pobožno molitev.

V Ljubljani, dné 11. junija 1887.

S tem si usojamo naznanjati ter čast. duhovščino, posebno katehete, opozoriti, da je v Gradci ravnokar izišla in se pri nas dobiva knjiga:

Praktisches

Handbüchlein für Katecheten

enthaltend

den „Auszug aus dem grossen Katechismus“

mit kurzen

Wort- und Sacherklärungen

von

(4)

Dr. Franz Oberer.

Knjiga obsega VIII. 412 str. 8°, ter stane gld. 2, po pošti 10 kr. več.

V to stroko spadajočih knjig sicer ne manjka, pa dosedajne izišle so v inozemstvu ter se na avstrijske razmere in katekizme ne ozirajo. Zdaj nam pa podaja gosp. pisatelj knjižico, ktera se z našimi razmerami, ter katekizmom, izišlim v e. k. založbi šolskih knjig na Dunaji, strinja. V knjižici je katekizem popolno ponatisnjen.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Kdor-koli postavlja ali zida kakošno poslopje in potrebuje železja, obrne naj se na

Franc-a Terček-a,

trgovca z železjem na Valvazorjevem trgu št. 5, v hiši e. k. okrajnega glavarstva.

Tu se dobé po nizkih cenah v obilnem izboru:

Vezi za zidovje, opore (traverze) in stare železniške šine za oboke, Portland in Roman cement, stokador in alabaster gips, štorje za štokadoranje, asfalt za tlak, sklejni papir (Dachpappe), štedilna ognjišča (šparherdi) in posamezni deli za zidanje istih; okovi za okna in vrata in druge pri stavbah potrebne stvari.

Za obilna naročila se vljudno priporoča

(10)

góri podpisani.

Levica je slabeja, ker se je še bolj razkrojila. Stvarno in osebno nasprotje med desnico in levico je večje, kakor prejšnja leta. Finančno stanje države je boljše, kakor l. 1878. Sploh pa smo na starem mestu, le da državni voz ne hiti dalje v prepad. — Poslanci so se razšli na počitnice.

Gospodska zbornica je imela v soboto sejo. Na dnevnem redu so bili: budgetni provizorij, predloga o vravnavi reke Narente in dodatni kredit za državne železnice. Pri drugi točki je nasvetoval Dumba, naj bi bilo pristanišče v Splitu središče dalmatinsko-bosniškega prometa. Danes ima gospodska zbornica zopet sejo.

Odbor „Sokola“ v **Pragi** je predložil c. kr. policijski oblasti program slovesnega vsprejema „Sokolov“ iz Amerike. Policijsko ravnanje ga je potrdilo. Danes nastopijo amerikanski „Sokoli“ daljno pot. Posebna deputacija iz Prage pozdravi goste 9. ali 10. junija v Bretnu. V Prago pridejo okoli 12. junija. Na kolodvoru jih vsprejmo češki „Sokoli“.

„Politik“ poroča, da gre v pokoj poslanec **Lienbacher** kot dvorni svetnik najvišjega sodišča.

Bivši **hrvatski** ban grof Ladislav Pejačević je izstopil iz kluba vladine stranke, ker se ni strinjal z drugimi člani regnikolarne deputacije. Madjari v dejanju ne izpolnjujejo postave, in to ga je prisililo, da je izstopil iz kluba, ker ni hotel dalje podpirati politike, ki je Hrvatom na škodo. Podpiral bo še vlado pri vseh vprašanjih, ki so na korist deželi in državi. — V imenu središčne stranke hrvatskega sabora je izdal grof Drašković volilni proglas. Posebno poudarja nasprotje med središčem in vladno stranko, ker je ta preveč popustljiva glede hrvatskega kot uradnega jezika v tro-jedini kraljevini.

Madjarski dijaki v **Budimpešti** razsajajo, ker minister za deželno brambo ni ustregel njihovim želji, da se pri armadi vpelje izključljivo le madjarski jezik.

Vnanje države.

Dunajski listi poročajo, da pride **črnogorski** knez na Dunaj, da se pri zdravniških posvetuje o svojem zdravlju. Kakor mu zdravniki svetujejo, ostal bo ali v Badnu pri Dunaji, ali pa pojde v kake druge toplece.

Rodoljubne zveze v **Bolgariji** napravljajo vladi mnogo skrbi. Zato so regenti osnovali mnogo „turških zvez“. Turki v Ruščuku, Varni, Silistri, Razgradu in Osman-Bazaru dobili so od vlade orožja, da stražijo severno mejo ob Donavi. Vojaški poveljnik v Sofiji, major Popov, odpotoval je skozi Belgrad na Dunaj. Iz Sofije se poroča, da je več kmetov zbežalo v gorovje. V petek so se regenti vrnili v Sofijo. Akoravno je deževalo, prišli so ministri, višji častniki in mnogo naroda regentom naproti. Zastopniki vnanjih držav razobesili so svoje zastave. — Tako vladno poročilo. — V Tatar-Bazardžiku bili so pred nekimi dnevi resni prepiri med prebivalci in vojaki. Ako se vlada potegne za to ali ono stranko, dala bo povod večjim nemirom. — Bolgari upajo, da se bo njihovo vprašanje kmalo rešilo. Turčija je sklenila z Anglijo pogodbo glede Egipta in sedaj se bo resneje pečala z Bolgarijo, kakor upajo Bolgari. Uradni list „Plovdiv“ piše o tem: Mi sicer ne vemo, kaj bo nasvetovala Turčija, vendar upamo, da se bo prej dogovorila z našo vlado. Avstrijski in nemški cesar se zopet snideta letos, in odločila se bota za nas in proti Rusiji. — Vlada bolgarska še vedno sovraži Rusijo in pričakuje pomoči od zapadne Evrope. Naj se rešuje bolgarsko vprašanje danes ali jutri, odločilno besedo ima le Rusija. Ravno ker Rusija molči o Bolgariji, zastalo je bolgarsko vprašanje. — Bolgarom bo posodila „Länderbank-a“ 20 milijonov frankov. Dogovori o posojilu še niso končani. V resnici pa stojé za „Länderbanko“ nemški bankirji: Bleichröder in tovariši. Tudi v Srbiji podpirajo z denarjem sedanje ministerstvo. Ako regenti dobé posojilo, vzdržali se bodo še nekaj časa. Znano pa je, da Rusija

ne pripozna sedanjega bolgarskega sobranja, ki bi moralo potrditi posojilo. Če toraj danes ali jutri odstopi bolgarska vlada ali svet iznenadi nov prevrat v Bolgariji, kdo naj bankirjem povrne denar? Nemški bankirji pa so zasledili bolgarsko postavo, ktero je sobranje potrdilo še pod knezom Aleksandrom. Po tej postavi smé vlada dobiti posojilo za zgradbe železnic. In tako bodo Bolgari dobili nekaj milijonov za visoke obresti; zastaviti bodo morali železnice in druge monopole. Dobiček bodo vlekli nemški bankirji, dežela pa bo plačevala krvave davke, kakor se godi v Srbiji. Tako pridejo počasi vse balkanske države pod pokroviteljstvo nemških mogotcev.

Rusko vojno ministerstvo je naročilo nove vojne ladije v ladijodelnicah pri Jekaterinoslavu. Vojne ladije so namenjene za Sebastopolj in Nikolajev. — „Novoje Vremja“ piše, da ne zadostuje, ako se vpelje ruščina v šolah, kjer je bila še sedaj nemščina podučni jezik. Vsa nemška vseučilišča preustrojiti se morajo v ruska, da se popolnoma zatré protiruski duh v pokrajinah ob baltiskem morju. — Ruska vlada je izdala 26. (14.) marca postavo proti tujcem, kakor smo že poročali. „Novosti“ pišejo, da ta postava ni tako stroga, kakor nemška. Postava je bila potrebna, ker se je vedno mnogo Nemcev naseljevalo v zapadnih ruskih deželah.

Več dni že traja v **Franciji** ministerska kriza. Freycinet je dvakrat odklonil sestavo kabineta. Grévy je ponudil ministerstvo tudi senatorju Devés-u. Ker je pa ta odločno odbil ministersko čast in službo, ponudil je Grévy sestavo kabineta Rouvieru, predsedniku budgetne komisije. Rouvier je prevzel sestavo kabineta in hoče poklicati v ministerstvo večinoma oportuniste. Boulanger ni imenovan med kandidati. Rouvier bi prevzel predsedstvo in finance. Flourensa hoče pregovoriti, da ostane še minister vnanjih zadev. Ako se odpove, prevzame Kazimir Périer vnanje zadeve, Fallières notranje zadeve. Spuller nauk, Cochéry pošto in brzojav, vojno ministerstvo Saussier ali Thomassin. Rouvier je ponudil portfelja tudi Jullienu in Bizarelli-ju, da si pridobi tudi radikalno levico. Konečno se vendar Rouvieru posreči sestaviti kabinet. Baron Mackau, voditelj orleanistov, je obljubil Rouvieru, da ga bo podpiralo 100 članov desnice, ako ne bo Boulanger v ministerstvu. Vprašanje pa je, bo li Rouvier ostal dolgo na krmilu, ker radikalna in skrajna levica ne bote podpirali ministerstva brez Boulangerja. — Kakor že znano, pogorela je v sredo večer komična opera v Parizu. Izpod razvalin so izkopali že mnogo mrtvih. Ker še vsega pogorišča niso preiskali, gotovo bodo našli še več mrličev. Do sobote so našli 68 mrtvih, med temi so jih 44 spoznali. Med mrtvimi sta tudi Dunajski bankir Dessauer in njegova soproga. Našli so pri njem 1000 frankov v zlatu in za 5000 vrednostnih papirjev.

Belgijski vojni minister je sklical rezervi leta 1883 in 1884, ker aktivna armada ne zadostuje, da pomiri delavce. Blizo Charleroi sprijeli so se delavci in vojaki. V Seraingu so delavci mirnejši. V Bruslju so prijeli dva francoska socialista, ki sta nameravala v Monsu in Bruslju z dinamitom razstreliti neka poslopja in širiti strah med prebivalci. V Litihu so delo popustile vse delavke. V Gentu je bil 26. t. m. zbor delavcev. Sklenili so, da ustavijo delo. Odbor vseh delavcev je poslal vladi prošnjo, naj razpusti zbornice in vpelje splošno volilno pravico. Vlada se mora v kratkem odločiti. Delavci hočejo počakati, kaj jim vlada odgovori. — V vladnih krogih širi se mnenje, da delavci dobivajo denar iz vnanjih držav, posebno iz Francije. Belgijska državna policija je izdala ostre naredbe proti tujcem. Tudi v severni Franciji pričenjajo se delavski nemiri.

Nova pogodba med **Anglijo** in **Turčijo** glede Egipta določuje, da ostanejo veljavne vse prejšnje pogodbe, ki niso omenjene v sedanji. Drugi član pogodbe določi meje Egipta. Neutrlnost susedskega prekopa pripoznate obe državi. Čez tri leta

izprazni angleška armada Egipt, ako bodo razmere v Egiptu povoljne. Daljni dve leti nadzorujejo Angleži vojaške naprave in armado v Egiptu. Khedive more potem angleške časnike pridržati ali odpustiti. Če nastanejo novi nemiri, zasede Egipt turška ali angleška armada. Egipt plačuje Turčiji v prihodnje 682.000 funtov sterl. na leto, v našem denarju 6,820.000 gld. Turčija je zastavila Angležem davke v Egiptu za pet milijonov funtov sterlingov. Sultan ima zopet denar in je zadovoljen. Vprašanje pa je, kaj porekó druge države, posebno Francija in Rusija?

V mnogih listih čitamo, da so prišli na sled zaroti proti **turškemu** sultanu. Zaprli so mnogo dvornikov, maršalov in tajnikov. Zarotniki so neki nameravali posaditi na prestol prejšnjega sultana Murada, ki je zaprt v palači Čeragan ob Bosporu. V zaroto so bili zapleteni najvišji krogi. Med njimi je tudi bivši Muradov bankir Armenec Keceoglu. Ta je zbežal v Varno.

Turška vlada namerava na **Kreti** proglasiti obsedno stanje, ako narodni poslanci ne popusté svojih zahtev. Nekteri zastopniki vnanjih držav in grška vlada svetovali so Turčiji, naj tega ne stori, ker bi se ponovili še resnejši nemiri.

Vstaja v **Afganistanu** se vedno širi. Emir je prestrogo iztirjeval davke, vsled tega so nastali nemiri. Vstaški rodovi so zbrali okoli 4000 mož in hočejo napasti Kandahar. Emirova vojska šteje 2000 pešcev, 600 konjikov, 20 topov in mnogo iregularne armade. Vendar so jih vstasi že nekekrat otepli.

Izvirni dopisi.

Iz Litije, 28. maja. V nedeljo — šesto po veliki noči — oglasile so se v naši cerkvi nove orglje prvkrat — po spretni roki — pri službi Božji. Blagoslovil jih je slovesno preč. g. dekan Jak. Rus v družbi 5 duhovnov ter imel potem primeren govor, ki je slehernemu ogrel srce.

Pisatelj teh vrstic se pač ne drzne kritikovati orgelj, a mesto njega naj govori mož, ktere ga po pravici imenujemo strokovnjaka, blag. gosp. Anton Foerster, mnogozasluženi vodja glasbe v stolnici, kateri nas je na povabilo ta dan počastil, orglje natančno preskusil ter na prošnjo poslal sledeče poročilo: „Brata Zupana v Kamni gorici pri Kropi postavila sta v Litijski cerkvi nove orglje — od leta 1880. 17. delo. Orglje imajo v manualu 8 registrov: Principal 8', Gambo 8', Harmonično flavto 8', Krit (Gedeckt) 8', Dolce 4' in Miksturo trojno; v pedalu dva registra: Subbas 16' in Oktavbas 8'; razun tega oktavni in pedalni sklep ter 3 zbiralnike za fortissimo, mezzoforte in piano. Piščal obsegajo cele orglje 588 in sicer: 390 iz cina, 46 iz pocinjenega cinka in 152 iz lesa.

Polne orglje se glasé po omenjeni, ugodno zastavljeni dispoziciji, krepko in veličastno; posamezni registri so izvrstno intonirani, slehern odgovarja svojemu naslovu; posebne milobe so nežni registri, dolce n. pr., kakor nebeški glasovi.

Igrá se na manualu in pedalu z lahkoto, kakor na harmoniumu, celó „staccato“ se hipoma zasliši, kakor na klavirji in to vse brez ropotanja, ktero pri orgljah navadno moti. Mehanika je namreč v teh orgljah tako vrejena, da moramo na to čisto novo naredbo po vzoru Walkerjevih konstrukcij opozoriti, Komunikacija med igralnikom in sapnikom (na stožke) je od prejšnjih del te firme popolnoma različna; trikotniki so vsi medni in na koncih lično z usnjem obloženi, da privezki trakture pri igranju ne ropotajo.

K temu se more vsak trikotnik posebej ven vzeti, med tem, ko se je morala pri drugih orgljah cela letvica ali spojka trikotnikov pri popravilu enega samega izdvigniti. Valčki so iz polakovanih lahkih kovovih cevi narejeni; iglice se jim na koncih vrté v stebrih s suknom obloženih; valčki imajo potezne ročice upravljene na vijake in so tudi ob koncih z usnjem obloženi, da zabranijo najmanjši ropot. Tudi vodila stožcev so vspešno predručena in sploh je vse od piščali do meha iz najboljšega materiala in tako praktično vrejeno in razpostavljeno, da se pride lahko k vsaki reči posebej, kadar je treba. — Cena celega tega dela je 1300 gld., gotovo jako nizka, rekel bi neverjetna, ako se te nove orglje primerjajo z drugimi glasbenimi instrumenti iste cene!

Zatoraj prav rad javno pričam, da se pri vsakem novem delu domače tvrdke „Brata Zupana“, vidi in sliši nov napredek v vseh oddelkih orgljarske stavbe, s čemur ne rečem, da so prejšnja dela te tvrdke za toliko slabjša; a z napredkom ne bomo v nobeni umetnosti nikdar pri koncu, in kdor bi se

Pa, gospodje, predaleč sem zašel! Hočete vedeti, kako prekanjena da je lesica? Le poslušajte!

„Ko sem bil še v prejšnji službi, dohajal je k nam v jeseni redno vsak teden vsaj po enkrat bogat trgovec iz bližnjega mesta na lov. Neizrečeno rad je streljal na zajce, kljunače, jerebice, gosi itd., sploh na kar je mogel. Seznanil se je bil z našim baronom — najbrž v denarnih zadevah — in ta mu je dovolil loviti na svojem posestvu, kedar se mu je zljubilo. V gozd ga ni bilo z lepa spraviti, in ker je bilo posebno v jesenskem času divjačine na polji obilno, držal se je gospod trgovec te ravnine.

Bil je pa gospod trgovec neizrečeno debel. V celem mestu mu ga ni bilo para, kar se tiče teže njegovega života. Rekel bo kdo, da tacemu debeluhu se pač ne bo ljubilo trapati peš po več ur skupaj, pa gospodje, kedar se kakega človeka strast polasti, ga tudi z lepa ne spusti. Tudi zdravniki so mu bili lov nasvetovali, češ, s tem bo spremenil zrak, in se tudi malo več gibal. — Ne mislite pa, da je imel ta gospod za lov kaj talenta. Streljal je neizrečeno slabo. Če se je kako zrno iz njegove dragocene puške zgubilo med perje kake gosi, to je bilo vse, manjšega tiča ali urno tekočega zajca

tako ni nikoli zadel. Pa gospod trgovec imel je neko drugo lastnost, ta ga je posebno mojim lovecem priljubila. Gospod je bil zeló zeló bogat, menda kakor tisti v sv. pismu, ki je rekel: Duša! Vsega imaš zadosti, jej, pij in bodi dobre volje!

Imel je vedno spretnega lovca zraven sebe, največkrat mojega najboljšega strelca, hlapca Janeza. Je bila kaka žival spodena, vstrelila sta navadno oba skupaj. Žival je padla. Pa preden je bogati trgovec spoznal, da je zadeto, se je že hlapec hudoval zdaj nad slabo puško, zdaj nad smodnikom, ki je tako spriden, da mu cev na stran zavije in tako nič ne zadene. Trgovcu je bilo to zeló všeč, saj tako je veljal za pravega strelca, če je tudi v resnici le Janez zadel. Vselej je stisnil hlapcu kaj okroglega v roke. Ubita žival je bila gotovo trikrat preplačana, ker tu moram častno omeniti gospoda trgovca, da umazan ni bil, njegovi „bakšiš-i“ so bili pogosti in precej obilni.

Nekega dne pripelje se zopet k nam. Prav nič ga pa nismo ta dan pričakovali. Nobenega hlapca ni bilo pri domu, dve uri daleč v gozdu so sekali in napravljali drva. Tudi najboljši strelec Janez bil je z njimi.

(Dalje prih.)

bahal, da mu ni več treba napredovati, šel bi gotovo rakovo pot.

To izjavo, po natančni preskušnji novih orgelj Litijjskih napisano, tukaj z lastno roko podpisujem. V Ljubljani, 24. maja 1887.

A. F. m/p.

Dostavljam, da je dne 26. maja prišel orglje preskušat še drugi strokovnjak, prečast. g. o. Angelik Hribar. Kar iznenaden nad lepim in dobrim delom, natančno zadetim značajem posameznih spremenov ter sploh velikanskim napredkom firme „Brata Zupan“ — kakoršnega si pač ni mogel misliti, ko je le nekje eno prvih Zupanovih del videl — je kot pravičen, nepristransk presojevalec pridružil se nam, ki ljubeznjivima umetnikoma iz dna srca zakličemo: Častitamo na lepo prihodnost! — Pri dobrih orgljah imamo pa tudi dobre, da, izvrstne pevske moči, ki blage volje — brezplačno — delajo — za čast božjo. Slava jim! Bog jim povrni!

Iz Trsta, 29. maja. Ko se je pred petimi leti obhajal spomin na petstoletnico združenja Trsta z Avstrijo, sprožili so nekteri patrijotje misel, da naj bi se na kakem javnem trgu postavil spomenik, kateri naj bi poznim rodovom oznanoval omenjeno slovesnost. Človek bi bil skoraj mislil, da je cela stvar za-spala, toda današnja „Adria“ naznanja nam imena gospodov in društev, ktere so darovale večje svote za gori omenjeni spomenik. Komiteju došlo je več načrtov, a večina glasov odobrila je načrt slavnega Hrvata, kiparja J. Rendića. Spomenik „prostovoljnega združenja Trsta s slavno hišo Habsburško“ stal bode na trgu pred kolodvorom južne železnice. Vsaj pa je tudi umestno, da se postavi ta spomenik, kajti ravno hiša Habsburška povzdignila je Trst do one veljave, ktero ima dandanes. Naj bi pa tudi nekteri gospodje Italijani ne pozabili, da je Trst dvignila hiša Habsburška in pa Avstrija sploh!

Tacega majnika mislim, da je pač malo kdo dočakal tu v Trstu, kakor je letošnji. Dne 22. in 23. je pač marsikdo zopet posegel po svoji zimski suknji, kojo je bil morebiti že spraval na dno omare. Tužno in deževno vreme imamo dan na dan. Človek bi skoraj obupal, da postane zopet lepo. Letošnja zima traja že več nego šest mesecev.

Zadnji govor gosp. poslanca Nabrgoja provzročil je v taboru naših Italijanov prav glasno nejevoljo. Gosp. Nabrgoj je gotovo storil le svojo dolžnost, ako se je potegnil za uboge okoličane Tržaške. Vlada bi storila gotovo veliko uslugo in dobroto našim okoličanom, ako bi jim dala priliko, da bi se na kaki slovenski kmetijski šoli izobražili v vrtnarstvu, vinoin sadjarstvu. Posebno zaduje je po krasni naši okolici popolnoma zanemarjeno. Koliko bi si naš okoličan mogel pomagati z umnim sadjarstvom! Res je sicer, da okolica ne bi mogla zadovoljiti v tem oziru velikanski porabi mesta Trsta. Vendar pa bi si z umnim sadjarstvom in umetnim vrtnarstvom zamogel okoličan mnogo pomagati.

Sploh pa je zadnji čas, da slavna vlada pride na pomoč ubogemu okoličanu, za kojega slavni magistrat Tržaški jako malo in še to le prisiljeno skrbi.

Toda okoličani! treba je, da se tudi vi malo zdramite. Pustite vse domače malenkostne prepire in združenimi močmi prosite in zahtevajte, kar vam gré po natori in zakonu. Snujte si gospodarska in posojilna društva, in delujte povsodi in zmirom združeni kot jeden mož! Ne pustite, da vas iz kraljestva „privandrani“ Italijani izpodrivajo z dela in iz služb. Štedljivo ravnajte s svojim imetkom, kajti le s pridnim delom, umnim gospodarstvom in varčnostjo ohranili si bote hiše in posestva vaših očetov. Pokažite se prave Slovence tudi s tem, da slovenski vzgajujete vašo deco, vedoči, da z zavestjo ohranite narodno in versko-nravno življenje svojim otrokom.

Z Goriškega, meseca maja. Prvo polovico tega meseca ponesrečil se je v Solkanu neki mladenič. Pravijo, da je pil preveč tistega nesrečnega žganja, zaradi kterega napravljate po Kranjskem družbe treznosti, kar bi utegnulo tudi pri nas v Primorji marsikje potrebno biti. Slišali so ga prepevati doli in gori po vasi še ob 10. uri zvečer. Potem je šel h koncu vasi na severni strani, kjer se je vlegel na nek zid, pod katerim so ga našli drugi dan tako mrtvega, kakor je padel, akoravno je zid komaj ali še ne poldrugi seženj visok; zadel se je brčkone v sence. Poleg te nesreče imam še drugo žrtvo žganja zabilježiti iz preteklega meseca aprila. Neki J. U. iz O. v Goriški okolici, je pil žganje v Šempasu v dveh žganjarijah, potem je zašel v mejo „Bačnik“

pri Visokem, kjer so ga našli mrtvega. Glejte in čujte, kaj dela žganje! Poslednji je bil oče-vdovec več že bolj odraslih otrok, katerim je lansko leto umrla mati! Tudi po Goriškem se razširja ta kuga, zlasti po nekterih gorskih krajih in še celó po vinskih krajih se ne manjka žganjarskih bratcev! Ta kuga uničuje družine in občine!

Mnogo se je govorilo o brošuri g. dr. Rojca, ktero je razposlal o Veliki noči svojim volilec in drugim svojim znancem; knjižica obsega 30 strani v osmerki in je tiskana v Postojni pri g. Šeberju. Na mene in na mnogo drugih, ki poznajo od bližje bolniške razmere pri usmiljenih bratih v Gorici, je napravila brošurica zelo neugoden vtis, ker je pisana z učenjaškim cepidlaštvom in nekakošno nedosegljivo strastno vnemo zoper po resničnih zaslugah odlikovanega P. priorja J. Sóbela.* Nisem se namenil podajati o tem obširne kritike, ker nekteri izreki obsojajo se že sami po sebi, n. pr. „da se ne odde-ljujejo prostori po potrebah bolnikov, ampak po načelih ubožstva, bogastva in samovolje; da je najslabše za blazne in najboljše za usmiljene brate same!...“ itd. Poleg tega napada humanost (človekoljubnost) usmiljenih bratov, ter jim očita, da imajo preveliko in prelepo jedilno sobo, nepotrebno za tako malo številce (10) usmiljenih bratov, ktera bi v teh prostornih stiskah vstrezala vsaj 8 bolnikom. Trdi dalje, je prava past za neredovnike, ki jo obiskujejo, v nečast in škodo deželi in humaniteti itd.“ (str. 12.) Nad vse pa mi je zoperno očitjanje h koncu knjižice (str. 29.), ki se glasi:

„V moralnem oziru pa bi ne hotel za zdaj visoki vladi stvari pojasnovati, ker se nadjam, da osebe, ktere bi utegnil zadeti, krenejo jo še do časa na pravo pot na korist humaniteti in deželni ekonomiji.“ To pač ni treba obešati na veliki zvon; kajti, če je res kaj resnice na tem, nad čemur pa jaz zelo dvomim, so druge oblasti za to kompetentne, ktere imajo moč in oblast vse nedostatnosti in neprilichnosti v katerem koli oziru odstraniti, pri kterih naj bi se pritožil z dokazi v roki g. poslanec dr. A. R. — Sicer je na interpelacijo ali pritožbo odgovorilo že namestništvo v Trstu 13. marca 1887, in je ta zadeva za zdaj kolikor toliko rešena in pritožbe interpelanta zavrnjene kot pretirane ali neresnične, „ktere si prihranjuje namestništvo za slučaj, ako bi se utegnile ponavljati, da jih bode zavrnilo v bližnji sesiji deželnega zbora po vseh posameznih točkah itd.“ — Sicer je res vsled množine (bolnikov) in blaznih nastala potreba, napraviti posebno deželno norišnico, kateri potrebi se pa misli začasno vstreči s tem, da se bodo tudi blazne in okužene ženske odsihmal zdravile v sirotišnici usmiljenih sester „na novi cesti“. V ta namen se ima dozidati k že obstoječi veliki hiši še poseben stavben oddelek na prostoru, kjer je bila do sedaj kmečka (Pušičeva) hiša.

Vse to besedičenje, ki se nahaja v brošuri, se mi je dozdevalo, kakor „nevihta v skledi vode!“ Več o tem govoriti, se meni ne dozdeva potrebno, meni, ki sem nekda dalje časa v bolnišnici bolan ležal, pa se ravno po ljudomili potrebi usmiljenih bratov srečno ozdravil, in tudi še precej dobro tedajne in sedanje razmere poznam. Napredek v vseh zadevah od dvajset let sem, je v vsem velik, h kteremu napredku je med prejšnjimi še prav posebno pripomogel sedanji mnogotero odlikovani in izvrstni prior, ki izvršuje svoj posel le za „božji lón“, ne kakor svetni zdravniki za dobro plačo. Sicer pravi sveto pismo: „Spoštuj zdravnika zaradi potrebe!“ Zato pa gorje ubogemu bolniku, ki nima denarja za zdravnika in zdravila! Ravno pa zaradi velikega pomanjkanja ni čudo, ako si ljudje na deželi radi sami pomagajo kakor vedó in znajo! Vsaj za prvo potrebo v to služu dobro knjiga družbe sv. Mohora: „Domači zdravniki“ (1874) kdor jo prav umeva. Se vé, da le sami sebi tudi pri najboljši knjigi ne smemo zapupati!

Domače novice.

(Birmancev o Binkoštih v Ljubljani) bilo je letos vseh skupaj 1827; v nedeljo dopoldne 930, in sicer 486 dečkov, 444 deklic; v nedeljo popoldne 654, namreč 307 dečkov in 347 deklic; v ponedeljek 243, 126 dečkov pa 117 deklic. Milost sv. Duha naj je vsegdar ž njimi!

*) Če je on tudi samo ranocelnik, nič ne dé; on je zelo priljubljen v mestu in še tudi nima diplome, kakor pisatelj one brošurice, veljá o njem izrek: „Omnis doctus doctor!“

(Na Šmarno goro) šlo je danes, kakor po navadi vsako leto, mnogo Ljubljanskega občinstva, posebno iz Št. Peterske in frančiškanske župnije.

(Ljubljanska čitalnica in „Sokol“) napravita prvi letošnji skupen izlet 12. junija v Litijo in Šmartno.

(„Oče naš.“) Knjigarna Giontinijeva je založila „oče naš“ s primernimi lepimi podobiciami. Pod vsako deveterih podobice je štirivrstna pesmica, ki pojasnuje podobo. Knjižica je primerno darilo za otroke.

(Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske) zbrali so se po končanem obnem zboru zadnji torek — bilo jih je okoli 50 — posebno vnanji v gostilnici g. Ferlinca k skupnem obedu v steklenem salonu. Navzoč je bil tudi družbeni predsednik deželni glavar grof Thurn. Prva napitnica je bila gospodu kmetijskemu ministru grofu Falkenhaynu, kteri se je v nagovoru slavil kot pospešitelj kmetijstva. Zbor mu je to čestitko brzojavno naznanil. Dolga vrsta družih napitnic je sledila na občno radost vseh udov, ki so se vdeležili obeda. Razšli so se z veselim upanjem, da je prišel sedaj nov oživljajoč duh v kranjsko kmetijsko družbo, kakor se je videlo pri obnem zboru.

(Slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“) dobi letos svojo zastavo. Zastava bo krasna, stroški bodo znesli nad 700 gold., ktere so večinoma nabrali tukajšnji rodoljubi. Kar še manjka, da se pokrijejo stroški, upa društvo dobiti pri svojih prijateljih. Zastavo izdeluje domača strokovnjakinja in bodoča učiteljica strokovne šole za vezenino, gospica Ivana Föderlova. Slovesno se bo blagoslovila zastava 10. julija v proslavo slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda v Št. Jakobski cerkvi. Popoldne priredi „Slavec“ ljudsko veselico pri „Kozlerji“.

(Iz Postojne) se nam poroča, da je bil tudi letos obisk Postojnske jame jako mnogobrojen. Obiskovalci jame so došli s sedmimi posebnimi vlaki (Ljubljana, Dunaj, Pulj, Reka, Kormin in dva iz Trsta) in tudi navadni vlaki so jih zelo veliko pripeljali. Pa vkljub toliki množini ljudstva se je red pred vhom v jamo nenavadno lepo vzdrževal, ker ni bilo take gneče tam, kakor poprejšnja leta. Posebno pohvalo zasluži predstojništvo jame, ki je svojo nalogo izvrstno izvršila. Jama je bila tudi letos kaj lepo in bogato razsvitljena, posebno se je pa odlikovala „velika dvorana“ z mostom čez Pivko. Most je bil z lučicami raznih barv razsvitljen.

(Vabilo) na slavnost v spomin Josipa Jurčiča, ktero napravi akademično društvo „Slovenija“ na Dunaji dne 2. junija 1887. Začetek ob 8. uri zvečer. Lokal: Hôtel Zillinger, IV., Wiedner Hauptstrasse 25. Vspored. A. 1. Vilhar: „Pobratimija“. Moški zbor. — 2. Slavnostni govor. Govori gosp. dr. Mat. Murko. — 3. Foerster: „V tihi noči“. Čveterospev, pojo člani „slovanskega pevskega društva“. — 4. Solo na kontrabas, gode g. Blaž Fischer. — 5. Vilhar: „Mornar“. Tenor-solo, poje član konservatorija gosp. J. Pogačnik. — 6. Zajc: „Večer na Savi“. Moški zbor s čveterospevom in spremljevanjem na glasoviru. — 7. Bariton-solo, poje član konservatorija g. J. pl. Hreljanovič. — 8. Tamburaški zbor hrvatskega akad. društva „Zvonimira“. — 9. Nedved: „Pod oknom“. Moški zbor s tenor-solo. — B. Prosta zabava.

(Izlet) priredi „Dolenjsko pevsko društvo“ v nedeljo, 5. junija t. l., v Žužemberk. Odhod točno ob 12. uri opoldne. Prijatelje petja vabi k obilni vdeležbi predsedništvo.

(Skočil je v Soro) z mostu v Goričah nek prileten človek in utonil.

(Gorica) je imela do sedaj svojo mestno policijo. Kakor „Soča“ poroča, dobi Gorica državno policijo. Povod tej naredbi so dali mnogi napadi nekterih domačinov na vojake. Sprva bo država nastavila 12 mož. Mesto bo moralo plačevati svoj delež; mestni zbor je v ta namen že odločil 2500 gld. Pred leti je vlada vzela mestu pobiranje davkov, sedaj mu vzame še policijo. Skrajni čas je pač, da vlada odločno postopa proti irredenti.

(Nikola Mašić), znani hrvatski slikar in profesor na obrtni možki šoli, dobil je odpust za letni semester, da v Parizu dovrši nekatere večje svoje slike.

(Deputacija Reških brodolastnikov) je bila pred kratkim pri ministerskem predsedniku v Pešti, vodil jo je g. Mate Polič, predsednik Tržaške čitalnice. Prosila je ministra pomoči, da se zopet povzdigne avstrijsko trgovinsko brodarstvo, ki peša že nekaj let. Tisza je deputacijo vsprejel prijazno in obljubil svojo